

VARSINAIS-SUOMEN KÄRJÄOIKEUS
EGENTLIGA FINLANDS TINGSRÄTT

Sairashuoneenkatu 2-4/PL 376
20101 TURKU

Oikeusministeriö

31. 10. 2016
3 31 2016

Oikeusministeriölle

Asia: Lausunto kärjäoikeusverkoston kehittämishankkeesta

Viite: Lausuntopyyntö 16.9.2016 OM 3/31/2016

Varsinais-Suomen kärjäoikeudella ei ole arviomuistiosta lausuttavaa poislukien merioikeusasioiden keskittämistä, jolta osin kärjäoikeus toteaa seuraavaa:

Kärjäoikeus esittää harkittavaksi, onko merioikeusasioiden keskittäminen Helsingin ja Ahvenanmaan kärjäoikeuksiin paras vaihtoehto.

Arviomuistiassa todetaan merioikeusasioiden osalta, että asioiden vähäinen määrä ja niissä tarvittava erityisasiantuntemus puoltavat keskittämistä (s. 4). Asiointi- ja palvelupisteiden perustaminen ja sähköisen asioinnin mahdollisuuksien lisääminen, mahdollisuus istuntojen toimittamiseen myös muualla maassa ja videoneuvottelumahdollisuuksien hyödyntäminen ovat seikkoja, on muistiassa todettu vähentävän keskittämisen haittoja.

Mainitut seikat puoltavat merioikeusasioiden keskittämistä, mutta ne eivät ole peruste Manner-Suomen merioikeusasioiden keskittämiseen juuri Helsingin kärjäoikeuteen eikä merioikeusasioiden säilymiseen Ahvenanmaan kärjäoikeudessa ei esitetä perusteluja.

Keskivertovuonna merioikeusasioiden määrä jää valtakunnantasolla verraten vähäiseksi (muistion sivun 4 maininta vuoden 2014 Helsingissä ratkaistuista 44 merioikeusasiasta täytyy olla satunnainen tilastopoikkeus): viime vuonna kärjäoikeuksissa oli yhteensä 13 merioikeusasiaa, joista 3 Helsingissä (muistion s. 4) ja kolme Varsinais-Suomen kärjäoikeudessa (2 selitystä ja yksi hyvän merimiestaidon laiminlyönti). Näillä kärjäoikeuksien keskinäisillä asiamäärillä voinee perustellusti väittää, ettei kummassakaan kärjäoikeudessa ole juttumäärien puolesta sellaista rutiinin tuomaa erityistä asiantuntemusta, joka edellyttäisi toisen asettamista toisen edelle.

Merilain 21 luvun 2 §:n mukaisesti tärkeimpien merioikeusasioiden kokoonpanoon kuuluu kaksi "meriasioita tuntevaa ja niihin perehtynyttä esteetöntä" henkilöä avustavana jäsenenä.

Parhaiden puolueettomien asiantuntijoiden osalta asiassa on huomattava, että merioikeusasioiden koulutus ja tutkimus on Suomessa keskittynyt Turkuun. Nykyisistä merioikeusasioita käsittelevistä kärjäoikeuskaupungeista vain Turussa on mahdollisuus opiskella merikapteenin koulutusohjelmaa (Yrkeshögskolan Novia). Suomen yliopistoista merenkulualaa tutkitaan ja opetetaan vain Turussa, eli merijuridiikkaa Åbo Akademiassa ja merenkulualaa Turun yliopiston merenkulualan koulutus- ja tutkimuskeskuksessa.

Edellä mainittu merioikeudellinen asiantuntemus takaa ensinnäkin riittävän koulutetut tuomioistuinten asiantuntijat, toiseksi mahdollisuuden valita mahdollisimman puolueettomat asiantuntijat, koska tästä rekrytointipohjasta valittavilla asiantuntiojilla on vähäisin kosketus esimerkiksi kahteen suurimpaan

varustamoon, joiden asioista usein merioikeusasioissa saattaa olla kyse, ja kolmanneksi mahdollisuuden tuomarien parhaaseen koulutukseen tässä erityisasiaryhmässä.

Merioikeusasioiden käsittelyssä tarvitaan usein molempien kotimaisten kielten osaamista. Varsinais-Suomen kärjäoikeuden osalta tämä ei ole ongelma. Kärjäoikeuden 40 kärjätuomarin virasta neljä on ns. kielivirkoja, jolloin viransaamisen edellytyksenä on täydellinen ruotsin- ja suomenkielen taito. Kärjäsihteereistä kaksikielisiä on seitsemän ja avustavan henkilöstön ruotsinkielentaito on muutoinkin tyydyttävällä tai hyvällä tasolla. Merioikeusasiat on Varsinais-Suomen kärjäoikeudessa keskitetty jo lukuisia vuosia samoille kärjätuomareille, joilla on erinomainen pätevyys tämän asianryhmän juttujen hoitoon.

Helsingin kärjäoikeus on asia- ja henkilöstömäärältään Suomen ylivoimaisesti suurin. Muistion sivulla 6 todetaan sotilasoikeudenkäyntiasioiden osalta, ettei tätä muutoinkin suurta kärjäoikeutta ole syytä rasittaa lisää tällä nimenomaisella asiaryhmällä. Sama peruste pätee vielä paremmin kaikkien merioikeusasioiden siirtämiseen muista kärjäoikeuksista Helsingin kärjäoikeuteen.

Merioikeusasioiden ennakoitu vuotuinen määrä ei aiheuta lisähenkilöstön tarvetta Varsinais-Suomen kärjäoikeudessa.

Ahvenanmaa osalta on todettava, että Varsinais-Suomen kärjäoikeus käsittelee jo nyt Ahvenanmaan kärjäoikeuspiirin maaosikeusasiat.

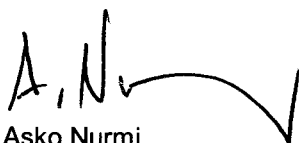
Koska Turun hovioikeudessa käsitellään jo nyt alueen merioikeuksien (Varsinais-Suomen kärjäoikeus ja Ahvenanmaan kärjäoikeus) ratkaisusta tehdyt muutoksenhaut, aiheuttaa edellä mainittu muutos luonnollisesti sen, että merioikeusasioiden osalta muutoksenhaku tapahtuisi Helsingin hovioikeuden asemesta Turun hovioikeuteen. Kärjäoikeuden käsityksen mukaan asiantuntemuksen, juttumäärien ja muun edellä lausutun suhteen kärjäoikeuksien osalta lausuttu soveltuu myös Turun ja Helsingin hovioikeuksiin.

Edellä mainituin perustein,

- koska pienten jutturyhmien keskittäminen tuo erityisasiantuntemusta,
- koska erityisiä perusteita kahden kooltaan täysin toisistaan poikkeavan merioikeuden perustamiseen ei ole esitetty,
- koska arviomuistiossa lausutuun tavoin Helsingin kärjäoikeuden laajentaminen entisestään ei ole tarkoituksenmukaista,
- koska Varsinais-Suomen kärjäoikeudessa on aina käsitelty merioikeusasioita ja tähän asiaryhmään perehtyneet tuomarit,
- koska Turussa sijaitsevassa Varsinais-Suomen kärjäoikeudessa on riittävä merioikeudellinen osaaminen,
- koska merenkulun opetuksen ja tutkimuksen keskittyminen Suomessa Turkuun takaa puolueettomien asiantuntijajäsenten parhaan rekrytoinnin ja tuomarien vaivattoman lisäkoulutusmahdollisuuden ja
- koska Varsinais-Suomen kärjäoikeuden tuomarien kielivirkojen määrä ja muun henkilöstön ruotsinkielen taidot takaavat merioikeusasioissa tarvittavan kielitaidon,

tulisi merioikeusasioiden käsittely keskittää koko Suomen osalta Varsinais-Suomen kärjäoikeuteen. Jos tämä syistä, joita arviomuistiossa ei ole käsitelty, ei ole mahdollista, tulisi Manner-Suomen merioikeusasiat keskittää Varsinais-Suomen kärjäoikeuteen.

Turussa 27.10.2016

Asko Nurmi
ma. laamanni